

RP 156/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras.

I propositionen föreslås det att arbetslöshetsförsäkringspremierna för 2021 fastställs. Det föreslås att arbetslöshetsförsäkringspremiernas totala belopp höjs med 0,32 procentenheter. Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås bli höjd med 0,15 procentenheter och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie med 0,17 procentenheter.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås uppgå till 1,40 procent av lönen, och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie till 0,50 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,90 procent för den överskjutande delen av lönen. Löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag föreslås uppgå till 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag till 0,50 procent av lönen.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk föreslås uppgå till 0,50 procent av det lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,15 procent för den överskjutande delen av lönen. Arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet föreslås uppgå till 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Det föreslås att de gränser för lönebeloppen som tillämpas i fråga om självriskpremien ändras så att full självriskpremie tas ut hos företag vilkas lönebelopp är minst 34 704 000 euro. Självriskpremie tas inte ut hos företag vilkas lönebelopp är högst 2 169 000 euro.

I lagen föreslås en bestämmelse om att utdelning som grundar sig på en arbetsinsats ska räknas som arbetsinkomst som ligger till grund för arbetslöshetsförsäkringspremien. Det föreslås också att bestämmelserna om arbetsinkomster som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien ska preciseras i fråga om anställningsoptioner och aktiepremier. Likaså föreslås det att bestämmelsen om den arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet preciseras.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Nuläge.....	3
2 Förslagen och deras konsekvenser.....	7
2.1 De viktigaste förslagen.....	7
2.2 De huvudsakliga konsekvenserna	7
3 Beredningen av propositionen	10
4 Specialmotivering	10
5 Bestämmelser på lägre nivå än lag	14
6 Ikraftträdande.....	15
7 Förhållande till andra propositioner.....	15
LAGFÖRSLAG	16
Lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.....	16
BILAGA	19
PARALLELLTEXT	19
Lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.....	19
FÖRORDNINGSUTKAST	24
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån.....	24

MOTIVERING

1 Nuläge

Finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa

Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), nedan finansieringslagen, svarar staten, arbetsgivarna och löntagarna med obligatoriska arbetslöshetsförsäkringspremier samt arbetslöshetskassorna med medlemsavgifter för finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa. Löntagarnas och arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremier redovisas till Sysselsättningsfonden, som svarar för de andelar och förmåner som finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremierna. I fråga om de inkomstrelaterade förmåner som betalas av arbetslöshetskassorna — arbetslöshetsdagpenning och utgifter för alterneringsersättning — finansierar staten den andel som motsvarar grunddagpenningen. Staten deltar inte i finansieringen av förmåner som betalats under permitteringstid, vid väderhinder eller för tilläggsdagar. Arbetslöshetskassans andel av varje inkomstrelaterad dagpenning är 5,5 procent. Sysselsättningsfonden svarar för finansieringen av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för detta. Den förhöjda förtjänstdelen finansieras i sin helhet av Sysselsättningsfonden. Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna en andel av förvaltningskostnaderna enligt 26 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och utjämnning av medlemsavgifter enligt 19 a § i den lagen.

Sysselsättningsfonden svarar även för betalningen till Pensionsskyddscentralen av den avgift som avses i 182 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och till statens pensionsfond av den avgift som avses i 5 § 2 mom. i lagen om statens pensionsfond (1297/2006) under arbetslöshets- och utbildningstiden samt för betalningen av beloppet enligt 31 § i lagen om lönegaranti (866/1998) och 29 § i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000). Dessutom finansierar Sysselsättningsfonden de vuxenutbildningsstöd som avses i lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000) för andra än företagare samt de yrkesexamensstipendier som beviljas andra personer än sådana som står i tjänste- eller anställningsförhållande till staten. Enligt 23 § i finansieringslagen redovisar Sysselsättningsfonden av löntagares influetna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna, dock så att det belopp som ska redovisas uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen. Sysselsättningsfonden redovisar dessutom årligen 50 300 000 euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen.

Arbetslöshetsförsäkringspremier

Sysselsättningsfondens utgifter finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremier och med intäkterna från placeringar som görs med premierna samt vid behov med lån. Enligt 2 § i finansieringslagen ska arbetsgivaren betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetstagare löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetslöshetsförsäkringspremierna ska bestämmas så att fonden kan klara av finansieringen av de arbetslöshetsförmåner och övriga lagstadgade utgifter som den ansvarar för.

Enligt 12 § 1 mom. i finansieringslagen är en arbetsgivare och en i 15 § avsedd arbetstagare skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för arbete som arbetstagaren utför i Finland. Även statliga affärsverk har i tillämpliga delar betalningsskyldighet.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2020 är enligt 18 § 1 mom. i finansieringslagen 1,25 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är enligt lagen graderad

RP 156/2020 rd

enligt det lönebelopp som arbetsgivaren betalar så att den 2020 är 0,45 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 125 500 euro och 1,70 procent för den överskjutande delen av lönen.

Arbetsgivarnas och löntagarnas andel av finansieringen av förmånerna har i lagen fastställts så att ändringarna i arbetslöshetsförsäkringspremierna ska fördela sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetsgivarnas och löntagarnas andel av finansieringen av förmånerna har dessutom definierats så att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora.

Enligt 18 § 5 mom. i finansieringslagen ska arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 125 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 125 500 euro uttryckt i fulla hundra-delar av en procentenhet och avrundad till närmaste fem hundradelar. Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie är dock alltid minst 0,10 procent av lönen.

För 2020 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,45 procent av lönen. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare ska bestämmas så att de motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till. När arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare bestäms beaktas därmed inte den finansieringsandel som Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna för finansiering av förmåner, och inte heller det belopp som betalas till Statskontoret för finansiering av pensioner. Däremot ingår den så kallade PSC-avgiften som ska bokföras i arbetspensionssystemet för den privata sektorn i avgiftsgrunden, och utgör största delen av den.

För 2020 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,45 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 125 500 euro och 0,99 procent för den överskjutande delen av lönen.

För universiteten har genom en lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2012 (1332/2011) föreskrivits en egen arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 87/2011 rd) som gällde denna ändring föreslogs det att universitetens arbetslöshetsförsäkringspremie ska vara lägre än den allmänna arbetslöshetsförsäkringspremien, eftersom anställda som är födda före 1980 enligt 11 § i lagen om införande av universitetslagen (559/2009) ska omfattas av statens pensionskydd och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för deras del inte används för finansiering av pension som intjänas under arbetslöshetstiden. För 2020 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet 0,45 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 125 500 euro och 1,21 procent för den överskjutande delen av lönen.

Enligt 18 § 6 mom. i finansieringslagen bestäms procentsatserna för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för ett kalenderår i sänder. Sysselsättningsfonden ska senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet.

Självriskpremie

En arbetsgivare som enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) är skyldig att försäkra sina arbetstagare samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars lönebelopp som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningssäret eller statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönebelopp är minst 2 125 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa.

RP 156/2020 rd

Betalningsskyldighet uppkommer om den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), eller om den rätt till arbetslöshetsdagpenning som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 61 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 64 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 63 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala självriskpremie, om anställningsförhållandet har upphört innan personen i fråga har fyllt 56 år, anställningsförhållandet har varat mindre än tre år, anställningsförhållandet har sagts upp enligt 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen (55/2001) eller hävts enligt 8 kap. 1 § i nämnda lag av andra än hälsomässiga orsaker som beror på arbetstagaren, arbetstagaren efter att anställningsförhållandet upphört på nytt har uppfyllt arbetsvillkoren enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i en anställning hos en annan arbetsgivare än den som ursprungligen sade upp arbetstagaren, eller arbetstagaren har sagt upp sig på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan.

Grunden för självriskpremien utgörs av det belopp motsvarande förmånsutgiften som skulle betalas till den uppsagda eller permitterade arbetstagaren till ett belopp motsvarande den inkomstrelaterade dagpenningen från det att hans eller hennes rätt till tilläggsdagar börjar tills han eller hon fyller 64 år, dock minst ett belopp som motsvarar förmånsutgiften för ett år.

Om rätten till dagpenning har börjat efter det att en person fyllt 61 år, utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid arbetslöshetsförmån har betalats till den uppsagda arbetstagaren från anställningsförhållandets slut tills han eller hon fyller 64 år.

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som självriskpremien grundar sig på. Full självriskpremie tas ut om företagets lönebelopp är minst 34 008 000 euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönesumman är högst 2 125 500 euro.

Självriskpremie uppbärs när rätt till tilläggsdagar börjar eller när den uppsagda arbetstagaren har fyllt 64 år.

Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

I 19 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner finns bestämmelser om vilka prestationer som ska beaktas som arbetsinkomster som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Principen är att arbete och arbetsinkomst från arbete försäkras. När arbetsinkomsten fastställs beaktas lön, resultatpremie eller annat vederlag som har betalats eller som det har avtalats att ska betalas som ersättning för arbete. I samband med tillämpningen av arbetspensionslagarna har det framkommit att det finns behov att till vissa delar precisera bestämmelserna om arbetsinkomster som berättigar till pension.

I finansieringslagen finns ingen särskild bestämmelse om utdelning som grundar sig på arbetsinsats, och därför räknas inte utdelning som betalats till en delägare i ett bolag, inte ens då den grundar sig på arbetsinsats, som pensionsgrundande arbetsinkomst. Utdelning som grundar sig på någon annans än delägarinsats, t.ex. en person inom delägarinsatsens intressesfär, betraktas som pensionsgrundande arbetsinkomst för den person vars arbetsinsats det är fråga om. Arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien är vederlag för arbete. Di-

RP 156/2020 rd

vidend som grundar sig på en arbetsinsats baserar sig på arbete, dvs. på en arbetsinsats. Utdelning som grundar sig på en arbetsinsats är således till sin karaktär en sådan prestation som kan jämföras med lön och som betalas i form av utdelning för arbetsinsats. Det är motiverat att precisera finansieringslagen så att även utdelning som grundar sig på arbetsinsats räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie.

Aktiepremier är i regel vederlag för arbete. Aktiepremierna hör dock inte till sådan arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie, om premien ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller en liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna, eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats. När det gäller tillämpningspraxisen har det uppstått tolkningsproblem i fråga om den tidpunkt då det anses att aktiepremien överlåtits och det sätt på vilket väntetiden på ett år beräknas. Lagen bör preciseras till denna del.

En förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption betraktas i princip inte som vederlag för arbete, eftersom värdet på förmånen från anställningsoptionen bestäms på basis av utvecklingen av aktiens värde, och arbetstagarens arbetsinsats inte har någon direkt inverkan på beloppet av förmånen från anställningsoptionen. Om aktiens avtalade teckningspris vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen dock är klart lägre än aktiens marknadspris, bildas beloppet av den förmån som fås från anställningsoptionen inte i huvudsak på basis av aktiernas framtida kursutveckling utan arbetstagaren får redan då optionsrätten överläts en förmån med ett värde i pengar som kan bedömas exakt. Då betraktas den förmån som arbetstagaren får när optionen överläts i tillämpningspraxisen som vederlag för arbete. Lagen bör preciseras när det gäller i vilka situationer en fördel av en anställningsoption beaktas i de arbetsinkomster som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie.

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

På basis av 23 § i finansieringslagen redovisar Sysselsättningsfonden av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie årligen för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Finansieringslagen ändrades genom lag 1076/2018 från ingången av 2019 så att å att det belopp som Sysselsättningsfonden ska redovisa uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen.

Enligt motiveringen till regeringens proposition (RP 161/2018 rd) ska av den influtna arbetslöshetsförsäkringspremien för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna till Folkpensionsanstalten fortfarande redovisas det belopp som flyter in för arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna och därutöver 50,3 miljoner euro om året, dock högst ett belopp som motsvarar den förutsedda utgiften för grunddagpenningen. Lagens 23 § 2 mom. ska preciseras så att de sammanlagda redovisningarna får uppgå till högst utgiften för grunddagpenningen.

2 Förslagen och deras konsekvenser

2.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att arbetslöshetsförsäkringspremierna för 2021 ska fastställas. Med arbetslöshetsförsäkringspremierna finansieras utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, och premierna ska bestämmas så att Sysselsättningsfonden kan klara av de överföringar av betalningsandelar som den ansvarar för.

Det föreslås att både löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie ska höjas med sammanlagt 0,32 procentenheter. Detta innebär att arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare är 1,40 procent och arbetslöshetsförsäkringspremierna för arbetsgivare är 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,90 procent för den överskjutande delen av lönen. Sysselsättningsfonden bedömer att fondens resultat med de föreslagna arbetslöshetsförsäkringspremierna kommer att uppvisa ett underskott på ca 582 miljoner euro år 2021. Fondens konjunkturbuffert skulle då uppgå till ca 228 miljoner euro vid utgången av 2021. Konjunkturbuffertens maximibelopp uppgår till ca 2 075 miljoner euro.

Motsvarande relativa ändring föreslås även i arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare i företag, statliga affärsverk och universitet. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för universitet föreslås uppgå till 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen. Premien för delägare i företag föreslås uppgå till 0,65 procent av lönen och arbetsgivares premie till 0,50 procent av lönen. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för statliga affärsverk föreslås uppgå till 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,15 procent för den överskjutande delen av lönen.

I propositionen föreslås en höjning av gränserna för lönebeloppen som tillämpas i fråga om självriskpremierna med 2020 års lönekoeficient, så att de motsvarar gränsen för lönebeloppet i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremierna. Full självriskpremie tas ut, om företagets lönebelopp är minst 34 704 000 euro. Om lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremierna lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönebeloppet är högst 2 169 000 euro.

I finansieringslagen föreslås en bestämmelse om att utdelning som grundar sig på en arbetsinsats ska räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Det föreslås också att bestämmelserna om arbetsinkomster som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna ska preciseras i fråga om anställningsoptioner och aktiepremier. Likaså föreslås det att bestämmelsen om den arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet preciseras.

2.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Arbetslöshetsförsäkringspremier

Enligt Sysselsättningsfondens bedömning, som har gjorts utifrån finansministeriets ekonomiska prognoser, beräknas Sysselsättningsfondens underskott vara 621 miljoner euro 2021. I år beräknas resultatet uppvisa ett underskott på cirka 885 miljoner euro. Eftersom konjunkturbufferten beräknas uppgå till 784 miljoner euro i slutet av 2020, uppskattas bufferten enligt finansministeriets prognos uppgå till 162 miljoner euro i slutet av 2021.

RP 156/2020 rd

I tabellen nedan finns beräkningar av Sysselsättningsfondens resultat och konjunkturbuffertens storlek för 2021. Beräkningarna har gjorts utifrån Finansministeriets och Sysselsättningsfondens prognoser. I tabellen finns också ett riskscenario, där en arbetslöshetsgrad på 11,5 procent använts.

Tabell 1. Beräkning av Sysselsättningsfondens resultat och konjunkturbuffertens storlek för 2021 utifrån olika ekonomiska prognoser.

	Beräkning av periodens resultat (mn euro)	Beräkning av konjunkturbuffertens storlek (mn euro)	Beräkning av arbetslöshetsgraden
Finansministeriets ekonomiska prognos (27.8.2020)	-621	162	9,0 %
Sysselsättningsfondens ekonomiska prognos	-582	228	8,5 %
Riskscenario	-1 345	-720	11,5 %

Sysselsättningsfonden beräknar att det i arbetsgivares premier kommer att inflyta 1 143 miljoner euro (1 005 miljoner euro år 2020) och i löntagares premier cirka 1 205 miljoner euro (1 055 miljoner euro år 2020). Højningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie med 0,15 procentenheter ökar premieintäkterna med uppskattningsvis 129 miljoner euro och højningen av arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie med 0,17 procentenheter ökar premieintäkterna med cirka 140 miljoner euro.

Arbetslöshetsförsäkringspremien är en utgift som kan dras av i såväl arbetsgivarens som löntagarens beskattning. De ändringar som föreslås i denna proposition uppskattas minska förvärvsinkomstskatterna med sammanlagt ca 50 miljoner euro, varav statens andel är 16 miljoner euro, kommunernas andel 32 miljoner euro, församlingarnas andel 1 miljon euro och Folkpensionsanstaltens andel 1 miljon euro. Dessutom uppskattas de föreslagna ändringarna minska samfundsskatteinkomsterna med sammanlagt 22 miljoner euro, varav statens andel är 13 miljoner euro och kommunernas andel 9 miljoner euro.

Av intäkten från löntagarpremierna redovisas till Folkpensionsanstalten en del som motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. År 2021 redovisas genom den föreslagna premien uppskattningsvis 241 miljoner euro till finansieringen av grunddagpenningen.

Tabellen nedan visar förändringarna i nivån på arbetslöshetsförsäkringspremierna åren 2015—2020. Av tabellen framgår även förändringarna i storleken på Sysselsättningsfondens konjunkturbuffert åren 2015—2019.

Tabell 2. Förändringarna i nivån på arbetslöshetsförsäkringspremierna och konjunkturbufferten.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Förs- lag för 2021
Arbetslöshetsförsäkrings- premier (%)							
• löntagare	0,65	1,15	1,60	1,90	1,50	1,25	1,40
• arbetsgivare							
- lägre avgift	0,80	1,0	0,8	0,65	0,50	0,45	0,50
- högre avgift	3,15	3,90	3,30	2,60	2,05	1,70	1,90
- genomsnittlig avgift	2,33	2,85	2,40	1,91	1,50	1,26*	1,42*
• sammanlagt	2,98	4,00	4,00	3,81	3,00	2,51	2,82
Storleken på konjunktur- bufferten (miljoner euro)							
	-686	-466	106	969	1 668	784**	162**

*Arbetsgivarens genomsnittliga premie grundar sig på ett kalkylerat värde på basis av statistik och kan avvika något från lönta-
garnas premie. Utfallet av den genomsnittliga premien kan också avvika något från uppskattningen, eftersom lönesummorna för
arbetsgivare som hör till olika premieklasser varierar något på årsnivå.

**Uppskattning enligt finansministeriets ekonomiska prognos.

Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Att utdelning som grundar sig på en arbetsinsats betraktas som vederlag för arbete och inkluderas i den arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie utvidgar området för de prestationer som omfattas av arbetslöshetsförsäkringspremien och ökar det lönebelopp som ska försäkras. De preciseringar som gäller anställningsoptioner och aktiepremier kan i praktiken i viss mån minska den lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. För närvarande hänförs en anställningsoptionsförmån till underpris vid tillämpning av finansieringslagen till arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie oberoende av när optionen de facto används. I fortsättningen hänförs till sådana arbetsinkomster som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie sådana anställningsoptionsförmåner till underpris som de facto används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs. Någon uppskattning av antalet anställningsoptionsförmåner av detta slag finns inte att tillgå. Enligt Sysselsättningsfondens uppskattning fastställdes för anställningsoptioner år 2019 sammanlagt 8 686,75 euro i arbetslöshetsförsäkringspremier, vilket utgör ca 0,0003 % av alla fastställda arbetslöshetsförsäkringspremier 2019. Ändringens inverkan på de influtna arbetslöshetsförsäkringspremierna bedöms vara mycket liten.

De ändringar som gäller den arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie gör tolkningen av vilka prestationer som betraktas som vederlag för arbete tydligare. Ändringarna förutsätter att definitionerna i inkomstregistret ändras. Uppgifterna om arbetsinsatsutdelningen kommer inte automatiskt till Sysselsättningsfonden via inkomstregistrets gränssnitt, eftersom arbetsinsatsutdelningen för närvarande inte är arbetsinkomst som ska arbetspensionsförsäkras och som ligger till grund för pension.

En inkludering av utdelning som grundar sig på en arbetsinsats i den arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie utvidgar de inkomster som ska försäkras från det nuvarande och förutsätter att arbetsgivaren betalar arbetslöshetsförsäkringspremie även för dessa prestationer. Arbetsgivaren ska uppge den utdelning som grundar sig på en arbetsinsats till inkomstregistret med en egen kod. Den ändring som gäller anställningsoptionsförmåner till underpris innebär ur arbetsgivarens synvinkel att den fördel som fås av en anställningsoption anmäls till inkomstregistret först då anställningsoptionen används och inte då optionen ges, såsom i nuläget.

3 Beredningen av propositionen

Enligt 18 § 6 mom. i finansieringslagen ska Sysselsättningsfonden senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet.

De arbetslöshetsförsäkringspremier som föreslås i propositionen överensstämmer med Sysselsättningsfondens förslag. I Sysselsättningsfondens förslag var utgångspunkten att staten också 2021 ska delta i finansieringen av permitteringsdagpenningarna med en andel som motsvarar grunddagpenningen. I de kalkyler som Sysselsättningsfonden gjort har en statsandel för permitteringsdagpenningar dock inte beaktats. Förslaget till premier är inte beroende av en statsandel för permitteringsdagpenningar och beaktandet av en statsandel skulle vara exceptionellt. Av denna anledning ingår i förslaget inte någon statsandel för permitteringsdagpenningar. Statens affärsverks och universitetens arbetslöshetsförsäkringspremier har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har man hört finansministeriet, de viktigaste arbetsmarknadsorganisationerna, Företagarna i Finland rf, Sysselsättningsfonden, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, och Folkpensionsanstalten.

4 Specialmotivering

18 §. Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp. Det föreslås att i 1 mom. föreskrivs om arbetslöshetsförsäkringspremien för 2021 och om de gränser för lönebelopp som ska tillämpas 2021. Praxis i fråga om justeringen av gränserna för lönebelopp ändrades genom lag 970/2013 så att lönebeloppen i lagen ändras så att de motsvarar lönekoeficienten för föregående år. När premierna för 2021 fastställs höjs gränsen för lönebelopp med den lönekoeficient som ska tillämpas 2020.

Det föreslås att löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier ändras så att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie höjs med 0,15 procentenheter och att arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie på motsvarande sätt höjs med 0,17 procentenheter. Förslaget innebär att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie höjs från 1,25 procentenheter till 1,40 procentenheter och att arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie höjs från 1,26 procentenheter till 1,42 procentenheter. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås uppgå till 0,50 procent av lönebeloppet upp till 2 169 000 euro och 1,90 procent för den överskjutande delen av lönen. Den totala summan i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremien ökar med 0,32 procentenheter jämfört med 2020 års nivå. Enligt Sysselsättningsfondens beräkning, som har gjorts utifrån finansministeriets ekonomiska prognoser, kommer resultatet för 2021 i och med den föreslagna arbetslöshetsförsäkringspremien att uppvisa ett underskott på cirka 621 miljoner euro. Fondens konjunkturbuffert skulle således uppgå till cirka 162 miljoner euro i slutet av 2021. Konjunkturbuffertens maximibelopp uppgår till ca 1 953 miljoner euro.

RP 156/2020 rd

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om löntagarpremier för delägare i företag och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare ska enligt 14 och 16 § i lagen bestämmas så att de motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till. När arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare bestäms beaktas därmed inte den finansieringsandel som Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna för finansiering av förmåner, och inte heller det belopp som betalas till statskontoret för finansiering av pensioner. För 2021 föreslås det att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag är 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,50 procent av lönen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk. Enligt 12 § 2 mom. i den gällande lagen har också statliga affärsverk som omfattas av lagen om statliga affärsverk (1062/2010) skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. När premien bestäms beaktas de finansieringsandelar som Sysselsättningsfonden betalat till arbetslöshetskassorna och Utbildningsfonden samt Sysselsättningsfondens förvaltningskostnader. För 2021 föreslås arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk vara 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,15 procent för den överskjutande delen av lönen.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet. Enligt 11 § i lagen om införande av universitetslagen (559/2009) omfattas anställda som är födda före 1980 av statens pensionsskydd. För deras del används inte arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för finansiering av pension som intjänas under arbetslöshetstiden. Av denna anledning föreslås det i enlighet med försäkringsprincipen att universitetens premie ska vara lägre än den allmänna arbetslöshetsförsäkringspremien. Arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet föreslås 2021 uppgå till 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 169 000 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Det föreslås att gränserna för lönebeloppen i 5 mom. ska höjas med den lönekoeficient som tillämpas 2020. I övrigt motsvarar paragrafen gällande lag.

19 §. Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I paragrafens 1 mom. räknas det upp vissa prestationer som räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Det föreslås att till momentet fogas en ny 4 punkt enligt vilken i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats ska betraktas som vederlag för arbete och räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie.

Dividend som grundar sig på en arbetsinsats betraktas vid beskattningen som lön eller arbetserättning som beskattas som förvärvsinkomst till den del grunden för dividendutdelningen är en arbetsinsats som dividendtagaren eller någon inom denna persons intressesfär har gjort. I 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen fastställs att utan hinder av vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skatteplikt för dividender, utgör en dividend förvärvsinkomst, om grunden för dividendutdelningen enligt en bestämmelse i bolagsordningen, ett beslut av bolagsstämman, ett delägaravtal eller något annat avtal är en arbetsinsats som dividendtagaren eller någon inom denna persons intressesfär har gjort. Dividenden utgör inkomst för den vars arbetsinsats det gäller.

Enligt 2 mom. 12 punkten betraktas som vederlag för arbete inte en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft. I finansieringslagen finns ingen bestämmelse om dividend som grundar sig på en arbetsinsats, vilket innebär att dividend som betalats till en delägare i ett bolag, även då dividenden grundar sig på en arbetsinsats, inte räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Dividend som grundar sig på någon annan än

RP 156/2020 rd

delägarens arbetsinsats, t.ex. en person inom delägarens intressesfär, betraktas när lagen tillämpas som arbetsinkomst för den person vars arbetsinsats det gäller.

Dividend som grundar sig på en arbetsinsats baserar sig på arbete, dvs. på en arbetsinsats. Dividend som grundar sig på en arbetsinsats är en prestation som kan jämföras med vederlag för arbete och som betalas i form av utdelning, dvs. dividend för en arbetsinsats. Vederlag för arbete ska enligt lagen försäkras. Det föreslås således att dividend som grundar sig på en arbetsinsats ska räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie.

Efter detta tillägg kommer det att på olika ställen i lagen föreskrivas om att olika prestationer som betalas i form av dividend räknas som arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Bestämmelser om dividend som grundar sig på en arbetsinsats kommer att finnas i den nya 4 punkten i 2 mom. och bestämmelser om dividend (utdelning) som inte omfattas av arbetslöshetsförsäkringspremieskyldigheten i 2 mom. 12 punkten. För att förhållandet mellan bestämmelserna och tillämpningen av dem ska förtydligas, behöver 2 mom. 12 punkten preciseras så att det av bestämmelsen framgår att den tillämpas om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.

Den föreslagna nya bestämmelsen innebär att lagen omfattar sådan dividend och sådant överskott som delas ut för aktier eller andelar i aktiebolag och andelslag och på vilka bestämmelserna i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen tillämpas. Dividend som grundar sig på någon annan än delägarens arbetsinsats, t.ex. en person inom delägarens intressesfär, betraktas när finansieringslagen tillämpas som arbetsinkomst som utgör grund för den persons arbetslöshetsförsäkringspremie vars arbetsinsats det gäller, och den nya bestämmelsen innebär därför till denna del ingen ändring jämfört med nuläget. Den föreslagna nya bestämmelsen ändrar inte på fastställandet av de inkomster som omfattas av finansieringslagen i fråga om annan dividend än den i bestämmelsen avsedda dividenden för en arbetsinsats. Dividend för en arbetsinsats kan vid beskattningen delas ut av aktiebolag, andelslag, inhemska sparbanker, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar.

I 2 mom. 4 punkten föreskrivs det om förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption. Det föreslås att hänvisningen i punkten preciseras så att den gäller 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen, inte hela paragrafen. Det är fråga om en teknisk ändring.

Begreppet anställningsoption som används i inkomstskattelagen är dock innehållsmässigt mer omfattande än den anställningsoption som avses i finansieringslagen. Vid beskattningen kan en anställningsoption inbegripa t.ex. en aktiepremie som enligt finansieringslagen inte är en anställningsoption och som när lagen tillämpas endast under vissa förutsättningar inte omfattas av lagen. I finansieringslagen föreskrivs det separat om anställningsoptioner och aktiepremier. Paragrafens 2 mom. 4 punkt gäller anställningsoptioner och 3 mom. 5 punkten gäller aktiepremier. Det föreslås att ordalydelsen i momentets 4 punkt preciseras så att skillnaden mellan begreppet anställningsoption som används i finansieringslagen och begreppet anställningsoption som används vid beskattningen framgår tydligare. I punkten ska det tas in en precisering som hänvisar till 2 mom. 5 punkten och som klargör att bestämmelsen om en anställningsoption i 4 punkten tillämpas, om inte något annat följer av bestämmelsen om aktiepremier i 5 punkten och det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete. Preciseringsmotsvarar lagens syfte.

Enligt den gällande 2 mom. 4 punkten betraktas en förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption inte som vederlag för arbete. Det föreslås att det i punkten tas in en ny

RP 156/2020 rd

bestämmelse enligt vilken en förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption dock, med avvikelse från den ovannämnda huvudregeln, under vissa förutsättningar är arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie.

En förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption betraktas i princip inte som vederlag för arbete, eftersom värdet på den förmån som fås från anställningsoptionen fastställs på basis av utvecklingen av aktiens värde, och arbetstagarens arbetsinsats inte har någon direkt inverkan på beloppet av den förmån som fås från anställningsoptionen. När man avtalar om förmånen kan det inte på samma sätt som i fråga om lön göras en exakt bedömning av arbetstagarens behållning.

Om aktiens avtalade teckningspris vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen dock är klart lägre än aktiens marknadspris, bildas beloppet av den förmån som fås från anställningsoptionen inte i huvudsak på basis av aktiernas framtida kursutveckling utan arbetstagaren får redan då optionsrätten överläts en förmån med ett värde i pengar som kan bedömas exakt. Den förmån som arbetstagaren får vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen betraktas då som vederlag för arbete när finansieringslagen tillämpas. Förmånens belopp är skillnaden mellan aktiens avtalade teckningspris och aktiens gängse värde vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen.

Om den ovan beskrivna anställningsoptionsförmånen till underpris används inom ett år från det att optionen erhöles, ska förmånen räknas som inkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie. Om anställningsoptionsförmånen till underpris används först minst ett år efter det att optionen erhöles, anses arbetstagarens arbetsinsats inte ha någon direkt inverkan på den erhållna förmånens slutliga belopp och förmånen betraktas inte som vederlag för arbete.

Den förmån som fås från en anställningsoption är arbetsinkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie, om det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption är väsentligt lägre än aktiens gängse värde då optionen ges och förmånen används före det har gått minst ett år efter det att förmånen erhöles. Vad som avses med väsentlig skillnad ska fastställas från fall till fall. Aktiens avtalade teckningspris kan anses klart understiga aktiens gängse värde, om det avtalade teckningspriset är mindre än 50 procent av aktiens gängse värde då optionen gavs.

Beloppet av den förmån som omfattas av finansieringslagen och som bildas av en anställningsoptionsförmån till underpris ska bedömas enligt tidpunkten för överlåtelsen av optionsrätten, men förmånen ska beaktas som inkomst som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie först då optionsförmånen används, inte då optionen ges. Arbetsgivaren ska då optionen används kontrollera om man vid överlåtelsen av optionen har avtalat om att aktiens teckningspris är väsentligt lägre än aktiens gängse värde vid tidpunkten då optionen ges och om optionsförmånen till underpris har använts före det har gått minst ett år från det att optionsförmånen gavs. I fråga om en anställningsoptionsförmån till underpris anses det förmånsbelopp som omfattas av finansieringslagen vara skillnaden mellan aktiens avtalade teckningspris och aktiens gängse värde vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen. Arbetsgivaren ska då anställningsoptionen används meddela den andel av förmånen som omfattas av finansieringslagen till inkomstregistret.

I paragrafens 3 mom. 5 punkt föreskrivs det om aktiepremier. Det föreslås att termen fondbörs uppdateras i enlighet med lagen om handel med finansiella instrument. I stället för termen fondbörs ska termen reglerad marknad och termen multilateral handelsplattform användas. Definitioner av dessa termer finns i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017). Ändringen av termerna är en teknisk ändring.

Det föreslås dessutom att ordalydelsen i momentets 5 punkt preciseras så att värdet på en förmån som fås i form av en premie ska fastställas på basis av värdeutvecklingen av de aktier som avses i bestämmelsen under en tid på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges (ett års väntetid).

Granskningstiden för den väntetid på ett år som avses i bestämmelsen om aktiepremier anses börja från det att premien utlovas och upphöra när premien ges. En premie anses ha getts när personen får äganderätt till premien. Överlåtelsebegränsningen som gäller aktier inverkar inte på tidpunkten då premien ges.

Om en aktiepremie dock belastas efter överförandet av äganderätten, t.ex. av en villkorlig återbetalningsskyldighet som hänför sig till anställningsförhållandets kontinuitet eller uppfyllande av arbetsgivarbolagets resultatmål och dessutom av en begränsning av rätten att överlåta aktien, anses aktiepremier ha getts först när den villkorliga återbetalningsskyldigheten och överlåtelsebegränsningen upphör och personen äger aktiepremier och kan förfoga över den.

23 §. Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att i momentet beaktas det i 1 mom. föreskrivna maximibelopp som ska redovisas av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie för finansiering av grunddagpenningen ett belopp. Enligt 1 mom. redovisar Sysselsättningsfonden av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna, dock så att det belopp som ska redovisas uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen. Sysselsättningsfonden redovisar för Folkpensionsanstalten enligt 2 mom. dessutom årligen 50,3 miljoner euro för finansiering av grunddagpenningen. Det föreslås att till 2 mom. fogas ett omnämnande enligt 1 mom. att det sammanlagda belopp som Sysselsättningsfonden enligt 1 och 2 mom. ska redovisa för Folkpensionsanstalten får uppgå till högst utgiften för grunddagpenningen. Ändringen görs av tydlighetsskäl och den motsvarar nuvarande redovisningspraxis.

24 §. Betalningsskyldighet. Den gräns för lönebelopp som nämns i det inledande stycket i 1 mom. ändras så att den motsvarar den lönekoeficient som tillämpas 2020.

Paragrafens 1 och 2 punkt motsvarar gällande lag.

24 a §. Självriskepremiens belopp. Det föreslås att de gränser för lönebeloppen som föreskrivs i 3 mom. ändras så att de motsvarar den lönekoeficient som ska tillämpas 2020.

5 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Ändringarna i 19 § i finansieringslagen kräver motsvarande ändringar också i statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån (1332/2002). I förordningens 2 § finns bestämmelser om som stabiliserad lön och inkomster som ska beaktas i den. På samma sätt som i finansieringslagen föreslås det att till 2 § i förordningen anges att dividend som grundar sig på en arbetsinsats ska betraktas som stabiliserad lön eller inkomst som ska beaktas i den.

I 3 § förordningen finns bestämmelser om övriga inkomster som inte beaktas vid fastställande av stabiliserad lön. Det föreslås att till förordningen fogas motsvarande bestämmelser om anställningsoptioner och aktiepremier som till finansieringslagen. Dessutom ska motsvarande bestämmelser fogas till förordningens 8 och 9 § om sådana förvärvsinkomster av arbete som ska beaktas vid jämkning.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 18 § 1—5 mom., 19 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 2 mom. 4, 5 och 12 punkten, 23 § 2 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom.,

sådana de lyder, 18 § 1—5 mom. och 24 a § 3 mom. i lag 1223/2019, 19 § 1 mom. 2 och 3 punkten i lag 1181/2005 och 19 § 2 mom. 4, 5 och 12 punkten i lag 943/2010, 23 § 2 mom. i lag 522/2018 och 24 § 1 mom. i lagarna 1223/2019 och 1419/2019, samt

fogas till 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2005, en ny 4 punkt som följer:

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2021 är 1,40 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som arbetsgivaren betalar så att premien år 2021 är 0,50 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,90 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2021 är löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,50 procent av lönen.

För 2021 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,50 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,15 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2021 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,50 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I arbetsgivarens genomsnittliga premie beaktas också självriskpremien. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för den del av lönesumman som inte överstiger 2 169 000 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönesumman som överstiger 2 169 000 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

19 §

Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Lön, resultatpremie eller något annat vederlag som erhållits i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete anses som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Ett sådant vederlag anses som lön också då det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en sådan myndighet som enligt

RP 156/2020 rd

lönegarantilagen ansvarar för lönegarantin eller av någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) i stället för av arbetsgivaren. Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis skall gottgöras i form av

2) dagpenning som betalas av en sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen, eller

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats. Som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie anses dock bland annat inte

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet av bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges och en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om det inte är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som ersättning för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller som ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller som helt eller delvis ges i form av pengar i stället för aktier, om värdet av den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

12) vinstandelar eller utdelningar som delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Utöver det belopp som avses i 1 mom. redovisar Sysselsättningsfonden årligen 50 300 000 euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen. Om det sammanlagda redovisade beloppet enligt 1 mom. och detta moment är större än utgiften för grunddagpenningen, uppgår det sammanlagda belopp som ska redovisas dock till högst utgiften för grunddagpenningen.

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningens år samt statens bokföringsenhet eller affärsverk

RP 156/2020 rd

vars motsvarande lönesumma är minst 2 169 000 euro är skyldiga att betala själv-riskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 61 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 64 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 63 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

24 a §

Självriskpremiens belopp

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie tas ut om företagets lönesumma enligt 24 § 1 mom. är minst 34 704 000 euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönesumman är högst 2 169 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20.

Helsingfors den 5 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 18 § 1—5 mom., 19 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 2 mom. 4, 5 och 12 punkten, 23 § 2 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom.,

sådana de lyder, 18 § 1—5 mom. och 24 a § 3 mom. i lag 1223/2019, 19 § 1 mom. 2 och 3 punkten i lag 1181/2005 och 19 § 2 mom. 4, 5 och 12 punkten i lag 943/2010, 23 § 2 mom. i lag 522/2018 och 24 § 1 mom. i lagarna 1223/2019 och 1419/2019, samt fogas till 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2005, en ny 4 punkt som följer:

Gällande lydelse

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2020 är 1,25 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som arbetsgivaren betalar så att premien år 2020 är 0,45 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 125 500 euro och 1,70 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2020 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,45 procent av lönen.

För 2020 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,45 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för en lönesumma upp till 2 125 500 euro och 0,99 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2020 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,45 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 125 500 euro och 1,21 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslös-

Föreslagen lydelse

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2021 är 1,40 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som arbetsgivaren betalar så att premien år 2021 är 0,50 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,90 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2021 är löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,50 procent av lönen.

För 2021 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,50 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,15 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2021 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,50 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 169 000 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslös-

Gällande lydelse

hetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I arbetsgivarens genomsnittliga premie beaktas också självriskpremien. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för den del av lönesumman som inte överstiger 2 125 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönesumman som överstiger 2 125 500 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

19 §

Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Lön, resultatpremie eller något annat vederlag som erhållits i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete anses som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Ett sådant vederlag anses som lön också då det betalas till arbetsstagaren av ett konkursbo, av en sådan myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) ansvarar för lönegarantin eller av någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) i stället för av arbetsgivaren. Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis skall gottgöras i form av

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, *eller*

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen.

Föreslagen lydelse

hetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I arbetsgivarens genomsnittliga premie beaktas också självriskpremien. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för den del av lönesumman som inte överstiger 2 169 000 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönesumman som överstiger 2 169 000 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

19 §

Grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Lön, resultatpremie eller något annat vederlag som erhållits i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete anses som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Ett sådant vederlag anses som lön också då det betalas till arbetsstagaren av ett konkursbo, av en sådan myndighet som enligt lönegarantilagen ansvarar för lönegarantin eller av någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) i stället för av arbetsgivaren. Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis skall gottgöras i form av

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen, *eller*

Gällande lydelse

Som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie anses dock bland annat inte

4) en i 66 § i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier,

5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller en annan liknande ekonomiska sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som notas på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

12) vinstandelar eller utdelningar som delägare i ett bolag har lyft.

Föreslagen lydelse

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie anses dock bland annat inte

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet av bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges och en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om det inte är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som ersättning för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller som ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller som helt eller delvis ges i form av pengar i stället för aktier, om värdet av den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

12) vinstandelar eller utdelningar som delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.

Gällande lydelse

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Utöver det belopp som avses i 1 mom. redovisar Sysselsättningsfonden årligen 50 300 000 euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen.

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningsåret samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 2 125 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagen permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 61 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 64 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 63 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Föreslagen lydelse

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Utöver det belopp som avses i 1 mom. redovisar Sysselsättningsfonden årligen 50 300 000 euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen. *Om det sammanlagda redovisade beloppet enligt 1 mom. och detta moment är större än utgiften för grunddagpenningen, uppgår det sammanlagda belopp som ska redovisas dock till högst utgiften för grunddagpenningen.*

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningsåret samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 2 169 000 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomst-skyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagen permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 61 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 64 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 63 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

RP 156/2020 rd

Gällande lydelse

24 a §

Självriskpremiens belopp

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie tas ut om företagets lönesumma enligt 24 § 1 mom. är minst 34 008 000 euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönesumman är högst 2 125 500 euro.

Föreslagen lydelse

24 a §

Självriskpremiens belopp

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie tas ut om företagets lönesumma enligt 24 § 1 mom. är minst 34 70 000 euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönesumman är högst 2 169 000 euro.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån (1332/2002) 2 § 12 b-punkten, 3 § 17 och 18 punkten samt 9 § 17 och 20 punkten, av dem 2 § 12 b-punkten sådan den lyder i förordning 1265/2005 och 9 § 17 och 20 punkten sådana de lyder i förordning 452/2008, samt
fogas till 2 § en ny 12 c-punkt, till 3 § en ny 21 c-punkt, till 8 § en ny 16 b-punkt och till 9 § en ny 20 a-punkt, som följer:

2 §

Löneinkomster som skall beaktas

Som stabiliserad lön enligt 6 kap. 4 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som inkomst som skall beaktas i den betraktas

12 b) vederlag för arbete som enligt avtal delvis eller helt ska gottgöras i form av stöd för privat vård i enlighet med lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller något annat motsvarande stöd som betalas av stat eller kommun,
12 c) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats, och

3 §

Övriga inkomster

Vid fastställande av den stabiliserade lönen beaktas inte inkomst som inte grundar sig på arbete, kapitalinkomst eller inkomst som inte kan anses vara stabiliserad. Sådan inkomst är

17) aktieoption, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om det inte är fråga om en sådan premie som enligt 21 c-punkten betraktas som ersättning för arbete;

18) dividendinkomst, om inte något annat följer av 2 § 12 c-punkten;

21 c) en premie som ges i form av aktier, en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller som helt eller delvis ges i form av pengar i stället för aktier, om värdet av den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges;

RP 156/2020 rd

8 §

Förvärvsinkomster av arbete vilka skall beaktas vid jämkning

Som sådana förvärvsinkomster av arbete som skall beaktas vid jämkning betraktas

16 b) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats;

9 §

Övriga inkomster

Som sådan förvärvsinkomst som skall beaktas vid jämkning betraktas inte

17) aktieoptioner, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om det inte är fråga om en sådan premie som enligt 20 a-punkten betraktas som ersättning för arbete;

20) arvode som betalats för ett förtroendeuppdrag;

20 a) en premie som ges i form av aktier, en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller som helt eller delvis ges i form av pengar i stället för aktier, om värdet av en den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges; och

Denna förordning träder i kraft den _____ 20 .